

Beslutningsforslag nr. B 59. Fremsat den 3. december 1985 af Hagen Hagensen (KF), Bjørn Elmquist (V), Birgith Mogensen (CD) og Inger Stilling Pedersen (KrF)

Forslag til folketingsbeslutning om prøveløsladelse, strafferammer m.v.

Folketinget opfordrer justitsministeren til i folketingsåret 1986-87 at fremsætte lovforslag om ændring af straffelovens regler om prøveløsladelse, strafferammer m.v. efter følgende retningslinjer:

- 1) Den næsten automatiske prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen, jfr. straffelovens § 38, stk. 1, afskaffes.
- 2) Straffelovens og særlovgivningens strafferammer vurderes med henblik på samtidig gennemførelse af en sænkning af strafudmålinger, således at der ikke sker nogen ændring af den samlede mængde af frihedsstraffe, som kommer til afsoning.
- 3) Straffelovens § 38, stk. 2, om prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden omformuleres med henblik på at give bestemmelsen et anvendelsesområde over for domfældte, som efter en indi-

viduel vurdering har et særligt behov for prøveløsladelse, herunder unge og ældre lovovertrædere samt førstegangsaftsonere.

- 4) Den dømte skal sikres en rimelig løsladelsestiltagelse med hensyn til bolig og arbejde m.v. og skal have tilbud om bistand fra kriminalforsorgen.
- 5) Det bør overvejes, om der ved straffedommen bør kunne fastsættes bestemmelser om den dømtes forhold efter løsladelsen, eller om der som alternativ til frihedsstraf bør kunne dømmes til behandling f.eks. mod misbrug af alkohol eller narkotika.

Til brug ved folketingets endelige vurdering på grundlag af et lovforslag bør straffelovrådets arbejde med spørgsmålene om prøveløsladelse, strafudmåling m.v. fremskyndes.

Lovforslaget bør indeholde en vurdering af de økonomiske konsekvenser af omlægningen af prøveløsladelsesinstituttet.

Bemærkninger til forslaget

1. Beslutningsforslaget lægger op til, at den næsten automatiske prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffetiden afskaffes. Samtidig skal der ske en sænkning af udmålte straffe, således at den samlede strafmængde, der skal afsones, ikke ændres. Forslaget indebærer ikke nogen fuldstændig afskaffelse af prøveløsladelsesinstituttet, idet muligheden for prøveløsladelse efter halv straffetid opretholdes og gives et anvendelsesområde over for domfældte, som efter en individuel vurdering har et særligt behov for prøveløsladelse, herunder unge og ældre lovovertrædere samt fæstingsafsonere.

2. Den foreslåede reform har tidligere været oppe til politisk drøftelse. I svaret på et spørgsmål fra folketingsmedlem Per Stig Møller gav justitsministeren således den 11. oktober 1984 (Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 639-640) udtryk for sympati for tanken om at afskaffe den almindelige prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen. Ministeren tilkendegav imidlertid samtidig, at den nærmere gennemførelse af en sådan reform måtte forudsætte indgående overvejelser.

Justitsministeren har ved andre lejligheder henviset til, at spørgsmålet kræver meget indgående overvejelser, og at det derfor drøftes i sammenhæng i straffelovrådet. Ministeren har samtidig peget på, at dette naturligvis ikke er til hinder for, at folketinget kommer med en principiel tilkendegivelse om disse spørgsmål, og at dette i givet fald vil kunne ske f.eks. ved en folketingsbeslutning.

Nærværende forslag til folketingsbeslutning har på den baggrund til formål at give folketinget mulighed for at træffe en principbeslutning om de nævnte spørgsmål.

3. Praksis har udviklet sig således, at ca. 90 pct. af de domte prøveløslades efter udståelse af to tredjedele af straffen. Efter forslagsstillernes opfattelse er det ud fra principielle synspunkter betænkeligt, at ca. 10 pct. af de indsatte får forlænget deres straf, når der gives afslag på prøveløsladelse. Det er også betænkeligt, at den næsten automatiske prøveløsladelse i praksis let kommer til at

fremtræde som en udhuling af den af retten udmålte straf.

Ikke mindst for de lægdommere, der medvirker under straffesagerne, må det forekomme uforståeligt og utilfredsstillende, at de afsagte domme ikke skal afsones efter deres pålydende.

Efter forslagsstillernes opfattelse vil en afskaffelse af den næsten automatiske prøveløsladelse ikke bevirke, at samfundet reelt mister en eksisterende påvirkningsmulighed over for personer, der løslades efter udståelse af fængselsstraf. Det bør dog efter forslagsstillernes opfattelse overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt, at domstolene i forbindelse med afsigelsen af straffedommen får mulighed for at fastsætte særlige bestemmelser om den dømtes forhold efter løsladelsen, eller om der i stedet for frihedsstraf bør være mulighed for at dømme til behandling f.eks. mod misbrug af alkohol eller narkotika, jfr. beslutningsforslagets punkt 5.

Endvidere er det efter forslagsstillernes opfattelse rigtigt at sikre den dømte en rimelig løsladelsessituation med hensyn til bl.a. bolig og arbejde, jfr. beslutningsforslagets punkt 4.

4. Afskaffelsen af den næsten automatiske prøveløsladelse skal efter forslaget punkt 2 kombineres med en vurdering af strafferammer såvel i straffeloven som i særlovgivningen med henblik på samtidig gennemførelse af en sænkning af strafudmålinger, således at der ikke sker nogen ændring af den samlede mængde af frihedsstraffe, som kommer til afsoning.

Denne vurdering af strafferammer og sænkningen af strafudmålinger er en naturlig følge af forslaget om afskaffelse af den automatiske prøveløsladelse, idet man ellers ville forlænge de afsonede straffe.

Straffelovrådet vurderer for tiden det strafferetlige sanktionssystem og gennemgår i den forbindelse straffelovens strafferammer. Det vil være hensigtsmæssigt at anmode straffelovrådet om at fremskynde arbejdet med disse spørgsmål, jfr. forslaget tekst, således at justitsministeren i folketingsåret 1986-87 kan fremsætte et lovforslag på

F.t.beslutn. om prøveløsladelse, strafferammer m.v.

grundlag af straffelovrådets betænkning om disse spørgsmål

5. Afskaffelsen af den automatiske prøveløsladelse vil bevirke et større behov for i særlige tilfælde at kunne prøveløslade dømte, som efter en individuel vurdering har et særligt behov herfor. Behovet vil formentlig være størst for de helt unge lovovertrædere, de ældre og de førstegangsdømte. Prøveløsladelse bør dog i alle tilfælde forudsætte en individuel bedømmelse af den pågældendes behov for prøveløsladelse og en vurdering af, om

der er særlige konkrete forhold, som gør, at prøveløsladelse bliver betænkelig, herunder den dømtes forhold efter dommen.

Efter forslagsstillernes opfattelse bør også de fremtidige prøveløsladelsesregler vurderes nærmere af straffelovrådet.

6. Det er på indeværende tidspunkt, hvor nærværende forslag alene har udstukket retningslinjerne for et lovforslag, vanskeligt at vurdere de økonomiske konsekvenser af omlægningen. Men lovforslaget må til sin tid indeholde en vurdering af de økonomiske konsekvenser af omlægningen.